

Obsah

PŘEDMLUVA	5
JAN CHRYSOSTOMOS O KNĚŽSTVÍ	8
1. LITERÁRNÍ ŽÁNŘ	8
1.1 Dialog ve starověké literatuře	9
1.2 Datace události a identita mluvčích	11
1.3 Rozpaky nad formou Janova dialogu	14
2. TÉMATA A SMYSL DIALOGU <i>O KNĚŽSTVÍ</i>	16
2.1 Církevní autorita a kněžství	18
2.2 Výklad smyslu Janova dialogu u některých soudobých badatelů ..	25
2.3 Diskursivní analýza dialogu <i>O kněžství</i>	29
2.4 Cíle a adresáti textu	35
3. TEXT JANOVA DIALOGU	39
3.1 Doba a místo sepsání	39
3.2 Poznámky k rukopisné tradici a členění textu	43
3.3 Ediční poznámka	47

O KNĚŽSTVÍ

KNIHA BLAŽENÉHO JANA CHRYSOSTOMA,
ARCIBISKUPA V KONSTANTINOPOLI,
ADRESOVANÁ ČLOVĚKU, KTERÝ MU VYTÝKAL,
ŽE SE VYHÝBÁ KNĚŽSTVÍ

KNIHA I.	51
1. Důkaz, že ke mně veliký Basileios chová náklonnost	51
2. Co mu zabránilo, aby se mnou začal žít v úzkém vztahu?	52
3. Lest, kterou jsem použil, aby ho udělali knězem	55
4. Jeho výčitky za mou lest	57
5. Má obhajoba proti těmto výčítkám	60
6. Lsti se smí použít ku prospěchu	60
7. Takové jednání se nemá nazývat lstí, ale moudrým opatřením ...	62
KNIHA II	64
1. Kněžství je největší důkaz lásky ke Kristu	64
2. Kněžská služba je důležitější než ostatní	65
3. Kněžství vyžaduje velkou a obdivuhodnou duši	66
4. Kněžství přináší plno obtíží a rizik	68
5. Před kněžstvím jsem utekl kvůli lásce ke Kristu	70

6. Důkaz Basileiovy ctnosti a jeho vroucí lásky.	72
7. Nevyhnul jsem se svěcení proto, abych urazil ty, kdo mě zvolili. . .	74
8. Svým útekem jsem znemožnil jejich výčitky.	75
KNIHA III	76
1. Kdo mají za to, že jsem vycouval z pýchy, vlastní domněnku sami vyvracejí	76
2. Neutekl jsem ani kvůli světské slávě.	78
3. Jestliže jsem toužil po slávě, měl jsem ten úřad spíš přijmout	78
4. Kněžství je hrozivá věc a tato nová bohoslužba je mnohem hrozivější než ona stará	79
5. Moc a čest kněží je veliká.	81
6. Kněží jsou služebníky největších Božích darů.	82
7. Také Pavel měl velké obavy, když viděl velikost tohoto úřadu	84
8. Veřejné působení vede k mnoha hříchům, pokud člověk není velice ušlechtilý.	85
9. Člověka přemáhá světská sláva a její neblahý vliv	86
10. Příčinou není kněžství, ale naše pohodlnost	88
11. Z duše kněze je nutno vymýtit vašeň touhy po úřadě	95
12. O vdovách	100
13. O pannách.	103
14. O soudní moci.	106
KNIHA IV	108
1. Nejen ti, kdo se o vstup do řad kléru snažili, ale i ti, kdo k tomu byli přinuceni, budou za své hříchy tvrdě trestáni	108
2. Lidi volící nedůstojné kandidáty čeká týž trest, i kdyby ty, které volí, neznali.	113
3. Kněz potřebuje velkou schopnost řeči	116
4. Je třeba se připravovat na boj se všemi: s Řeky, s Židy i s heretiky. .	118
5. Je třeba být velice zkušený v diskusích.	121
6. Vynikal v tom blažený Pavel	122
7. Neproslavil se jen svými znameními, ale také výmluvností.	124
8. Pavel chce, abychom toto zdárně činili i my	126
9. Kdyby kněz toto nadání neměl, lidé pod jeho vedením by trpěli velkou škodu	127
KNIHA V	128
1. Homilie pro veřejnost vyžadují velkou práci a úsilí.	128
2. Člověk ustanovený do tohoto úřadu musí pohrdat chválou a být schopen mluvit.	130
3. Jestliže nemá obojí, bude lidu neužitečný	130
4. Nejvíce musí pohrdat závistí	131
5. Vzdělaný člověk potřebuje více horlivosti než nevzdělaný.	132

6. Nerozumný hlas lidu nemá být brán ani s úplným pohrdáním, ani s velkými starostmi.	133
7. Řeči se mají uspořádávat tak, aby se líbily hlavně Bohu	134
8. Člověk, který nepohrdá chválou, se bude vystavovat mnoha nebezpečím.	135
KNIHA VI	137
1. Kněží zodpovídají také za viny druhých	137
2. Kněží potřebují více přísnosti než mniši.	137
3. Mnich se těší většímu klidu než představený církve.	139
4. Knězi je svěřena péče o celý svět a jiné hrozivé povinnosti.	140
5. Kněz musí být všestranně způsobilý	143
6. Znakem odolnosti není žít jako mnich, ale spíš dobře řídit lid ...	144
7. Člověk žijící o samotě netrénuje stejné věci jako ten, kdo žije ve světě	145
8. Lidé, kteří žijí sami, dosahují ctnosti snadněji než ti, kteří mají starost o lid.	146
9. Není správné pohrdat míněním lidu, i kdyby bylo chybné	147
10. Zachránit sám sebe není velká zásluha	149
11. Kněze čeká za hříchy mnohem přísnější trest než obyčejné lidi ..	149
12. Příklady trápení a strachu z očekávaného kněžství.	150
13. Dábelské pokušení je horší než jakýkoli boj.	154
ABSTRACT	157
PŘEHLED ZKRATEK	158
Zkratky biblických knih	158
Ostatní zkratky	160
REJSTŘÍKY	161
Biblický rejstřík	161
Rejstřík antických autorů a pramenů	164
Rejstřík moderních autorů	167
SEZNAM CITOVANÉ LITERATURY	168
Edice a překlady	168
Odborná literatura	170